

**Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta**

**Kvalitativní přístup a metody ve vědách o
člověku, XVII. ročník**

**„Až bude naše tělo bez duše i ducha“
– poznávání vnitřního světa**

**Olomouc, Univerzita Palackého, Konvikt,
29. 1.–30. 1. 2018**

Olomouc 2018

Neoprávněné užití tohoto díla je porušením autorských práv a může zakládat občanskoprávní, správněprávní, popř. trestněprávní odpovědnost.

1. vydání

Editors © Eva Maierová, Aleš Neusar, Martin Dolejš, 2018

Cover © Kateřina Manková, 2018

Organizátor konference

Katedra psychologie, Filozofická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci

Partneři konference

Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity

Klinika adiktologie, 1. lékařská fakulta, Univerzita Karlova a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze

Fakulta sociálních a ekonomických věd, Univerzita Komenského v Bratislave

Katedra psychologie, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy

Psychologický ústav AV ČR

Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV

Fakulta sociálních a ekonomických věd UK

Partnerem konference je časopis Human Affairs (www.humanaffairs.sk). Časopis Human Affairs je indexován v mnoha odborných databázích (např. Scopus, ERIH). Příspěvky v anglickém jazyce musí projít řádným recenzním řízením časopisu. Pokud se sejde více příspěvků, může být vytvořeno monotematické číslo z konference, popř. budou publikovány pouze jednotlivé příspěvky.

Programový výbor:

Předseda programového výboru:

Aleš Neusar

Programový výbor:

Aleš Neusar, Katedra psychologie FF UP v Olomouci

Miroslav Charvát, Katedra psychologie FF UP v Olomouci

Matúš Šucha, Katedra psychologie FF UP v Olomouci

Hana Konečná, Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity

Alena Kajanová, Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity

Roman Gabrhelík, Klinika adiktologie, 1. lékařská fakulta, Univerzita Karlova a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze

Andrej Findor, Fakulta sociálních a ekonomických věd, Univerzita Komenského v Bratislave

Irena Smetáčková, Katedra psychologie, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy

Tomáš Řiháček, Katedra psychologie, Fakulta sociálních studií MU, Brno

Vladimír Chrz, Psychologický ústav AV ČR

Barbara Lášticová, Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV

Gabriel Bianchi, Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV

Magdaléna Petráňošová, Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV

Radomír Masaryk, Fakulta sociálních a ekonomických věd UK

Organizační výbor:

Martin Dolejš

Tomáš Krám

Eva Maierová

Jan Střelec

Jaroslava Suchá

Tereza Šimečková

Eva Šrágová

Jan Švec

Lucie Vavrysová

Místo konání

Umělecké centrum Konvikt, Univerzitní 3, Olomouc 771 80

Barokní budova bývalého jezuitského Konviktu je jednou z nejstarších součástí olomoucké univerzity. Po její náročné a velkorysé rekonstrukci získala Univerzita Palackého prostorný historický komplex s mnoha originálními prostory. Pět uměnovědných a uměnovýchovných kateder filozofické a pedagogické fakulty tak dostalo nové posluchárny, ateliéry, studia, reprezentativní konferenční sály pro mezinárodní setkání a pracovny pro své studenty a pedagogy. Historické centrum Olomouce bylo současně obohaceno o další středisko vzdělanosti, kultury a umění.

Umělecké centrum Univerzity Palackého není jen pracovištěm určeným výuce a výzkumu, ale je zapojeno do každodenního kulturního a uměleckého života. Osobnosti a soubory zde vystupující jsou spojeny s odborným zaměřením zdejších pracovišť a s jejich styky s umělci a odborníky z České republiky i ze zahraničí. Olomoučané a turisté zde navštěvují filmová a divadelní představení, koncerty v koncertní síni v Kapli Božího Těla i výstavy instalované v rozlehlých chodbách. Umělecké centrum UP je otevřeno i o prázdninách pro konání letních škol, divadelních přehlídek a výtvarných plenérů.

Přednáškové místnosti

Přednáškové místnosti

**Kvalitativní přístup a metody ve vědách o člověku,
XVII. ročník**
**„Až bude naše tělo bez duše i ducha“ – poznávání
vnitřního světa (2018)**

Hlavní sál

Auditorium Maximum (1. patro)

Přednáškové a workshopové místnosti

Předsálí Auditoria Maxima (1. patro)

Místnost číslo 237 (2. patro)

Místnost 238 (2.patro)

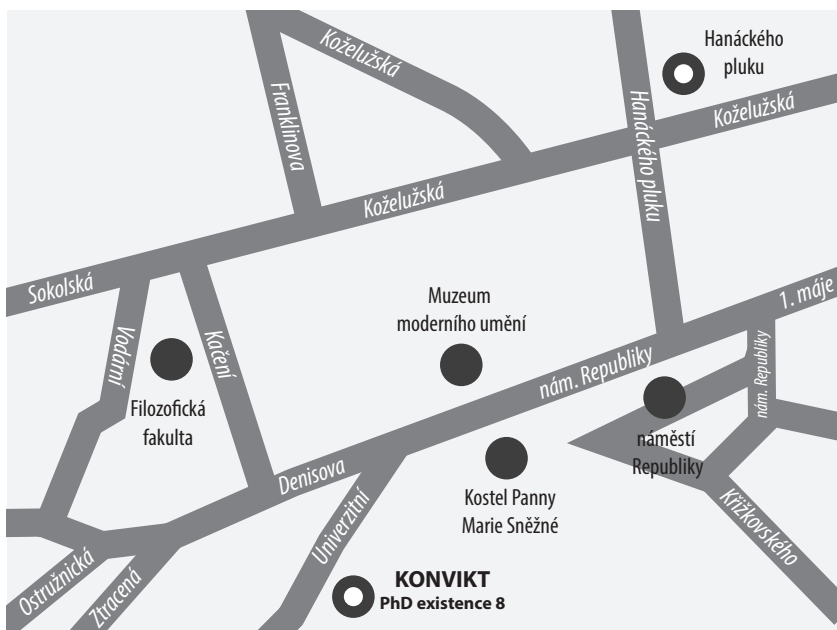
Doprava na místo konference

Umělecké centrum Konvikt se nachází v centru Olomouce (Univerzitní 3, Olomouc).

Z **autobusového nádraží** jede tramvajová linka č. 4, výstupní stanice Náměstí Republiky.

Z **vlakového nádraží** jede tramvajová linka č. 2, 3, 4, 6, výstupní stanice Náměstí Republiky. Poté po cca 5 minutách pěší chůze dorazíte do Uměleckého centra Konvikt.

Placené parkoviště naleznete hned na Náměstí Republiky nebo v podzemním, krytém parkovišti Hanáckého pluku 1153/4, Olomouc.

Večerní program pro účastníky konference

První den konference, v pondělí 31. 1. 2018, proběhne od 19:30 společenský program. Samotná restaurace M3 bude otevřena pro účastníky konference od 19:00. Večerem bude provázet psychologický dramatický spolek Alter ego. Raut začne cca od 20:10 v M3 restauraci.

Alter ego je psychologický dramatický spolek, který nově vznikl na katedře psychologie FF UP.

Náplní Alter ega jsou různé zácvikové dramatické hry (tzv. „zahříváčky“), díky kterým se učíme praktikovat a chápat hlavní dramatické zásady. Mezi hlavní náplň našich setkávání však patří zábava, originalita a secvičování her v psychologickém duchu, díky čemuž jsou členové schopni rozpoznat a více se spřátelit se svým alter egem (pokud ještě nebylo objeveno).

Dále se snažíme, aby každý člen měl možnost přispět svou originalitou do celkového díla. Za sebou již máme vystoupení pásma monologů a jednoho dialogu na téma Vnitřní svět a nyní pracujeme na secvičování improvizací s psychologickou tematikou.

Název: Psychologické nebe

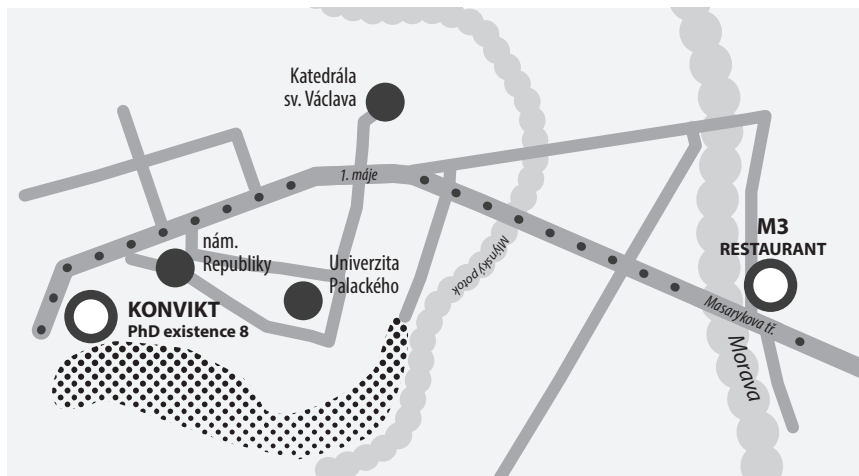
„Myslíte, že existuje posmrtný život? Pokud ano, jak by tento tajemný svět vypadal v našem oboru?“

Doprava k M3

Od hlavního nádraží tramvajová linka č. 2, 3, 4, 6. Zastávka U Bystřičky. Nebo stejné tramvajové linky z Náměstí Republiky, směr hlavní nádraží. M3 je rohovou restaurací u řeky Moravy. Z uvedené tramvajové zastávky je to cca 5 minut směrem k centru po pravé straně.

V restauraci proběhne společenský večerní program konference. Součástí večera je raut.

Poznámka organizačního výboru konference: Není možné zúčastnit se večerního programu bez registrace na konferenci. Vstupenka na večerní program bude vydána při osobní registraci během prvního dne konference.

Slovo úvodem

Až bude moje duše bez těla
tak bych měl Pane prosbu malinkou
já netoužím mít křídla anděla
chtěl bych být hezkou vzpomínkou
Chtěl bych být písničkou kterou si dítě zpívá
chtěl bych být studánkou v níž vody neubývá
chtěl bych být modrým nebem co padá do jabloní
chtěl bych být lesním stínem co smolnou dlaní voní
Chtěl bych být letní loukou kamínkem z mořských pláží
chtěl bych být moudrým slovem objetím vlídných paží
chtěl bych být dobrým vínem a sklenkou na rtech věků
chtěl bych být nadějí a láskou místo léků (...)

Až bude moje duše bez těla - Hradišťan

Vážené kolegyně a kolegové,
při volbě letošního tématu konference „Až bude naše tělo bez duše i ducha – poznávání vnitřního světa“ jsme se volně inspirovali názvem jedné písně Hradišťanu. Když si prohlédnete výsledný program konference, možná si všimnete, že se text této písně dotýká mnoha ústředních témat, kterým se letošní, již 17. ročník konference Kvalitativní přístup a metody ve vědách o člověku, věnuje. Těmi jsou například duše, duch, tělo, diagnostika, terapie, trauma, smrt, vzpomínky, (změněné) vědomí, spiritualita, láska či hudba samotná. Jde veskrze o témata, pro které je kvalitativní přístup vhodným a někdy i jediným výzkumným přístupem, který nám přináší cenný ponor a přiblížení jedinečné obtížně přenositelné zkušenosti. Nechť jsou pro vás přednášky, workshopy a sdílení se zkušenými badateli a praktiky inspirací a časem také „hezkou vzpomínkou“.

Za programový výbor Aleš Neusar

Katedra psychologie FF UP v Olomouci

Katedra psychologie Filozofické fakulty je odborné pracoviště Univerzity Palackého, která je druhou nejstarší univerzitou v českých zemích. Historie olomouckého vysokého školství začíná r. 1566 zřízením jezuitské koleje, která o šest let později získala práva jako jiné evropské univerzity. Novodobá historie univerzity se datuje od roku 1946, kdy došlo k obnově její činnosti. V dnešní době má univerzita osm fakult, které navštěvuje více než 21 tisíc studentů. Svým dominantním postavením dává Univerzita Palackého historické Olomouci charakter typického univerzitního města. Atraktivní prostředí starobylého města a jeho inspirující kulturní duch se doplňují s moderními metodami bádání, které vědecká pracoviště fakult nabízejí.

Katedra psychologie se profiluje ve třech základních okruzích:

- vzdělávání
- vědecko-výzkumné aktivity
- praktická výuka

Katedra psychologie nabízí několik odlišných forem studia oboru psychologie:

- Bakalářské jednooborové prezenční studium;
- Magisterské jednooborové prezenční studium;
- Bakalářské kombinované studium;
- Magisterské navazující kombinované studium;
- Postgraduální studium (klinická psychologie a pedagogická psychologie).

Vedle základního vzdělání v psychologických vědách katedra nabízí **programy celoživotního vzdělávání** (psycholog ve zdravotnictví, psychologie pro učitele středních škol, práce školního specialisty na ŽS a SŠ, postgraduální vzdělání v dopravní psychologii, základy krizové intervence pro poradenské pracovníky ve školách a další) a **kvalifikační programy** (rigorózní a habilitační řízení).

V současnosti je výzkum na Katedře psychologie rozdělen do následujících oblastí:

- Kognitivní (obecná) psychologie
- Vývojová psychologie a psychologie rodiny
- Sociální psychologie a psychologie osobnosti
- Poradenská, pedagogická a školní psychologie
- Klinická psychologie, diagnostika a psychoterapie
- Psychologie práce, organizace a dopravní psychologie
- Metodologie, statistika a experimentální psychologie

Bližší informace o Katedře psychologie FF UP se dozvíte na webových stránkách:

www.psych.upol.cz

Vybrané publikace členů naší katedry naleznete pod níže uvedeným odkazem

<http://psych.upol.cz/vyzkum/klicove-publikace/>

Kontaktní adresa:

Katedra psychologie

Filozofická fakulta

Univerzita Palackého v Olomouci

Klížkovského 10

771 80 Olomouc

Tel: +420 585 633 501

E-mail: psychologie@upol.cz

ČESKÁ ASOCIACE STUDENTŮ PSYCHOLOGIE

ČASP, z.s. – Česká asociace studentů psychologie – je zapsaný spolek působící na celostátní úrovni. V současné době má své pobočky v Praze v rámci Karlovy univerzity, v Brně pod Masarykovou univerzitou a v Olomouci na Univerzitě Palackého. Pomalu se rozvíjí spolupráce také s Ostravskou univerzitou, University of New York in Prague a Pražskou vysokou školou psychosociálních studií. Svým působením nejen že sdružuje budoucí psychology z těchto škol a dalších přidružených kateder, kteří by se jinak třeba ani nepotkali, ale hájí i jejich zájmy a podporuje jejich seberealizaci. Členové se tedy mohou rozvíjet např. prostřednictvím vzdělávacích kurzů, workshopů a jiných akcí, nebo i skrz vlastní iniciativu v organizaci. Dále ČASP pořádá a podílí se na organizování mnoha událostí, ať už se jedná o Vánoční večírek, studentské výměny nebo právě kurzy, které jsou určené pro všechny studenty, a to nejen z oboru psychologie. Každoročně v rámci ČASP také probíhá celostátní konference. V březnu roku 2013 se uskutečnil její jubilejní X. ročník, jehož tématem byla Svoboda myšlení s podtitulem Kreativita (ne) všedních dnů. ČASP v neposlední řadě spolupracuje s mnoha profesionálními psychologickými asociacemi jak v Čechách (ČMPS, UPA a další), tak mezinárodně (EFPA), a je také členem Evropské Federace Studentských Psychologických Asociací (EFPSA). Navíc, protože praxe není nikdy dost, díky různým projektům dává studentům také možnost rozvinout svou vlastní profesní základnu.

Informace o asociaci a její činnosti naleznete na www.caspos.cz

Program konference

Pondělí 29. 1. 2018 1. den

8:00 - 18:00 **Začátek registrace účastníků konference**
Registrace bude probíhat po celou dobu konference

9:00 - 9:10 **Auditorium Maximum (místnost 109, 1. patro)**

Slavnostní zahájení konference

9:10 - 10:10 **Auditorium Maximum (místnost 109, 1. patro)**

Blok: Inspirace hudbou (M: Neusar)

Radomír Masaryk

Access All Areas (AAA): O kríze v akademickom a hudobnom priemysle

Jan Lazar

Hudebník jako šaman: participace interpreta a posluchačů během hudební produkce

10:10 - 10:30 **Předsálí Auditorium Maximum**

Prezentace posteru

10:30 - 12:00 **Auditorium Maximum (místnost 109, 1. patro)**

Symposium: Stáří a integrita (M: Chrz)

Vladimír Chrz, Iva Poláčková Šolcová, Eva Dubovská,
Ondřej Hrabec

Integrita a styl ve stáří

Miroslav Filip, Kristína Czekóová

Dialogické vzťahy v príbĚžích seniorů: Jak souvisí s ego-integritou ve stáří?

Eva Dubovská, Vladimír Chrz, Iva Poláčková Šolcová

Druhy narativního ztvárnění nadir experience u integrovaných seniorů

Iva Poláčková Šolcová, Iva Šolcová, Filip Děchtěrenko, Kateřina Lukavská, Tomáš Urbánek

Vlastníma očima: chybějící plán před umřením

10:30 - 12:00

Učebna 237 (2.patro)

Blok: Aktivismus, minority, předsudky, intervence

(M: Petrjánošová)

Zuzana Pešťanská, Magda Petrjánošová

Online pôrodný aktivismus rómskych žien: rod, etnicita a chudoba

Estera Kövérová

Diskurzy marginalizovaných rómskych komunit o partnertsve, rodičovstve a sexualite

Simona Andraščíková

Prvý kontakt s kontaktnými intervenciami na slovenských školách

10:30 - 12:00 Učebna 238 (2.patro)

Varia: (M: Kráčmarová)

Kateřina Lojďová, Kateřina Vlčková

Řešení neočekávaných situací ve školní třídě studenty učitelství na praxi ve vztahu k jejich potřebě kognitivní uzavřenosti

Matej Páňík

Odras kreatívnej osobnosti v príbehoch TAT

Lucie Klůzová Kráčmarová

A duše se rozplyne? Spirituální přesvědčení o smrti a posmrtném životě u adolescentů bez náboženské příslušnosti

12:00 - 13:10 Oběďová pauza

13:10 - 14:40 Auditorium Maximum (místnost 109, 1. patro)

Symposium: Láska – hľadanie vzorov ako spojiť telo s dušou (M: Lukšík)

Ivan Lukšík, Michaela Guillaume, Dagmar Marková, Vaško

Odkiaľ prichádza láska?

Robert Švarc

Láska v umení – pud alebo mýtus?

Ivan Lukšík, Eubica Lukšíková, Lucia Hargašová

Láska v pojmovej mape profesionálneho rodičovstva

13:10 - 14:40 Místnost 237 (2.patro)

Blok: Terapie I (M: Štefančíková)

Leona Jochmannová

Klinická diagnostika traumatu u dětí – proč je dobré znát anamnézu

Szergej Cápec

Rodinné konstelační semináře - způsob účinného zásahu u pacientů se svěděním

Mariana Štefančíková

Jak duše formuje tělo a tělo formuje duši (postřehy z psychosomatiky)

13:10 - 14:40 Místnost 238 (2.patro)

Zdeňka Bajgarová, Veronika Plachá, Marta Franclová

Workshop: Můžeme spolu mluvit o smrti?

14:40 – 15:00 Předsálí Auditorium Maximum

Prezentace posterů

14:40 – 15:00 Coffeebreak (20 minut)

15:00 – 16:30 Auditorium Maximum (místnost 109, 1. patro)

Blok: Sebereflexe (M: Suda)

Václav Trojan

Vliv meditací samatha a vipassana na dialogické jednání s vnitřním partnerem

Stanislav Suda

Seberefektování ve vidu nedokonavém

Jan Slavík, Petr Najvar

Učební prostředí jako umělecké dílo: úsilí o soulad mezi autenticitou a objektivitou

15:00 – 16:30 Místnost 237 (2.patro)

Martin Zupko

Workshop: Psycare - psychedelická první pomoc

15:00 – 16:30 Místnost 238 (2.patro)

Tereza Špinarová

Workshop: Komunikační typy podle Kops metod

16:30 – 16:40 Krátká přestávka

16:40 – 18:10 Auditorium Maximum (místnost 109, 1. patro)

Ivo Čermák; cca 60 min.

Putování krajinou příběhů: hic sunt dracones

16:40 – 18:10 Místnost 237 (2.patro)

Varia: (M: Krása)

Tereza Škubalová

Ženská erotická touha – analýza případu

Jan Krása

Kvalitativní dimenze výzkumu pohádek

Jelena Petrucijová

Biografická metoda - filozofické základy a antropologické důsledky

16:40 – 18:10 **Místnost 238 (2.patro)**

Blok: Pedagogika (M: Harvánková)

Ingrid Čejková

Rozvoj pedagogických kompetencí vysokoškolských učitelů: Výsledky podkladové studie pro vznik CERPEK

Petr Sucháček

Rozvoj pedagogických kompetencí vysokoškolských učitelů: Plány VS. Realita

Zuzana Vařejková, Klára Harvánková

Využití finské metody Profesní seniorita® pro rozvoj začínající kariéry u studentů vysokých škol

19:00

Společenský večer

Zahájení v 19:30; představení psychologického dramatického spolku Alter ego od cca 19:35; raut od cca 20:10 v M3 restauraci

Úterý 30. 1. 2018 2. den

08:00 – 13:30 Registrace účastníků konference

09:00 – 10:30 Auditorium Maximum (místnost 109, 1. patro)

Blok: O lidském (změněném) vědomí (M: Petrjánošová)

Jan Novotný

Život a vědomí pro kosmologii

Magda Petrjánošová

Zmėnené stavy vedomia z pohľadu procesorientovanej psychológie

Martin Zupko

Psychedelika ve vědě a společnosti

09:00 – 10:30 Učebna 237 (2.patro)

Zdeněk Faldyna

Workshop: Od Freuda k MKN-10

10:30 – 10:50 Coffeebreak (20 minut)

10:30 – 10:50 Předsálí Auditorium Maximum

Prezentace posterů

10:50 – 12:20 Auditorium Maximum (místnost 109, 1. patro)

Blok: O duši a spiritualitě (M: Krása)

Jan Krása

Pojetí duše, těla a ducha v alchymii – principy starověké a renesanční psychologie

Denisa Dokulilová, Petra Vávrová
Spiritualita v kontextu paliativní péče

Štefan Šrobár
Duša-moje tajemstvo, moja sila

10:50 – 12:20 Učebna 237 (2.patro)

Ivan Verný
Workshop: Ako sníva telo

12:20 – 13:30 Obědová pauza

13:30 – 15:00 Auditorium Maximum (místnost 109, 1. patro)

Blok: Diagnostika (M: Faldyna)

Zdeněk Faldyna
Diagnostika - stigmatizace – institucionalizace

Tereza Špinarová
Životní mapy - nový nástroj kvalitativní diagnostiky

Jan Nehyba, Jakub Lanc
Učení se užitečným rozhovorům-deliberativní praxe v akci?

13:30 – 15:00 Učebna 237 (2.patro)

Blok: Terapie II (M: Řiháček)

Tomáš Řiháček
Psychoterapeutické přístupy v psychosomaticke: Analýza předpokládaných mechanismů změny

Ivana Loučková

Všímavost a vhléd jako cesta ke svobodě

Leoš Zatloukal

**Recursive Frame Analysis (RFA) jako nástroj pro
výzkum terapeutických konverzací**

15:05 – 15:15

Auditorium Maximum (místnost 109, 1. patro)

Oficiální zakončení konference

Poznámka: Od autorů posterů se očekává osobní přítomnost u posterů během přestávek určených k prezentaci posterů. Prosíme autory, necht' vyvěsí své posterly minimálně jednu hodinu před zahájením první posterové sekce či co nejdříve po příchodu.

Organizační a programový výbor si vyhrazuje právo na případné změny v programu. Za název příspěvku odpovídá autor příspěvku.

Anotace

Ústní příspěvky (řazeno abecedně)

A duše se rozplyne? Spirituální přesvědčení o smrti a posmrtném životě u adolescentů bez náboženské příslušnosti

Klůzová Kračmarová, L.

Institut Sociálního zdraví na Univerzitě Palackého

Ačkoli je Česká republika považována za jednu z nejméně religiózních zemí, její obyvatelé často věří v nadpřirozené jevy či alternativní náboženství (Hamplová, 2013). V rámci obsáhlejšího výzkumu spirituality u dospělých a adolescentů jsme se zaměřili na spirituální přesvědčení adolescentů bez náboženské příslušnosti. Realizovali jsme 30 polostrukturovaných rozhovorů s dětmi a adolescenty ve věku od 10 do 17 let, z nichž 16 samo sebe označilo za „nevěřící“. Výsledky analýzy naznačují, že ačkoli nejsou tito participanti příslušníky církve, mají rozmanitá spirituální přesvědčení. Mezi hlavními tématy byla identifikována spirituální přesvědčení týkající se smrti a posmrtného života člověka. V příspěvku se zaměříme na jejich obsah, zdroje a význam v životě účastníků studie.

GA ČR 15-19968S

Access All Areas (AAA): O kríze v akademickom a hudobnom priemysle

Masaryk, R.

Fakulta sociálních a ekonomických věd Univerzity Komenského

Bio: Od tínedžerského veku sa snažím chápať a interpretovať okolitý svet. V súčasnosti píšem a prednášam o psychológii, hlavne o kvalitatívnych prístupoch v oblasti psychológie zdravia. Okrem iných tém som skúmal, ako ľudia vnímajú erektilnú dysfunkciu, epilepsiu, vakcináciu, technológie v triedach, či štúdium vo vzťahu k svojej budúcnosti. Organizoval som a pripravujem viacero konferencií, vrátane niekoľkých ročníkov tohto skvelého podujatia. Aj keď nehrám na žiaden hudobný nástroj, milujem hudbu a ako dobrovoľník či návštevník sa pravidelne vyskytujem na oboch stranách pódii koncertov či festivalov. Okrem toho mám rád škandinávske krajiny, lyžujem, snažím sa pravidelne behávať, pestujem rajčiny, a popri tom všetkom sa s väčším či menším úspechom stále snažím chápať svet.

Akademický svet prechádza zásadnými zmenami. Zažívame imperatív „publish or perish“ a sofistikované mechanizmy byrokratickej kontroly. Nabádajú nás k šíreniu našich výsledkov cez sociálne siete, blogy, videoblogy. Akademické inštitúcie navyše ako by stratili svoj monopol. Mení sa aj financovanie. Hovorí sa o spochybňovaní významu vzdelania a strate rešpektu. Vidíme však aj pozitívne trendy, napríklad nárast záujmu o vedu. Je jedno odvetvie, ktoré si nedávno tiež prešlo revolučnými zmenami: hudobný priemysel. V prezentácii sa snažím popísať odlišnosti, ale hlavne hľadať paralely medzi týmito dvomi svetmi, a na ich základe načrtnúť isté možnosti, ktoré by mohli akademický svet posunúť dopredu.

Biografická metoda - filozofické základy a antropologické dôsledky

Petrucijová, J.

Ostravská univerzita

Biografická metoda jako studium minulosti živých lidí v jejich vnímání a interpretacích. Lidská podmínka, příběh a historie (H. Arendt). Biografie jako bytí uvnitř historie, které chceme porozumět.

Úloha badatele/recipienta v kontextu Heideggerovy ontologické struktury před-rozumění a Gadamerovy bytostní předsudečnosti rozumění dějinám (včetně individuálních příběhů a dějin). Lidská identita.

Diagnostika - stigmatizace – institucionalizace

Faldyna, Z.

Bio: Zdeněk Faldyna, nar. 20.1.1970 ve Frýdku. Pracoval v PL Opava, PK FN Olomouc, LVR-Klinik Viersen (SRN). Současně Vojenská nemocnice Olomouc, od 2014 primář psychiatrického oddělení. Absolvent LFUP Olomouc (1988-1994). Psychoterapeutické vzdělání – Gestalt terapie.

Určení diagnózy představuje zásadní zlom ve vztahu dvou lidí – terapeuta a klienta. Ve sdělení zazní úvaha o některých aspektech tohoto nezvratného aktu.

Dialogické vzťahy v príběžích seniorů - Jak souvisí s ego-integritou ve stáří?

Psychologický ústav Akademie věd České republiky

Filip, M., Czekóová, K.

Ego-integrita popsaná E. Eriksonem bývá zjišťována jednodimenzionální Škálou ego-integrity. Škála sestávající z jednoduchých a významově podobných položek však může být příliš zjednodušující a opomíjet proces uvažování o vlastním životě. V tomto příspěvku konfrontuji skóry ego-integrity u 166 seniorů s kvalitativními narativními s analýzami. Ty zpracovávají příběhy k obrázkům podobným TAT a vycházejí z teorie dialogického self. Ukázalo se, že senioři vysoko skórující na škále ego-integrity mají v průměru více dialogických vztahů v narativech. Ve výsledcích se však objevují i senioři, kteří se tomuto trendu vymykají. V diskuzi argumentuji, že výsledky odrážejí rozdílnost metodologických přístupů. Uplatnění teorie dialogického self vede k dynamičtějšímu pojetí ego-integrity ve stáří.

GAČR 17-02634S

Diskurzy marginalizovaných rómských komunit o partnersve, rodičovstve a sexualite

Kövérová, E.

Katerdra sociálnej práce, Pedagogická fakulta, Univerzita Komenského

Vo výskumnej analýze som sa zmerala na identifikáciu diskurzov marginalizovaných rómských spoločenstiev o rodičovstve, partnerstve a sexualite. O sexualite, rodičovstve a partnerstve marginalizovaných Rómov prevláda v nerómskej časti populácie veľké množstvo mýtov a predsudkov (napríklad mýtus skorých rodičovstiev, mýtus sexuálnej neviazanosti až živočíšnosti, mýtus, že deti slúžia ako zdroj obživy rodičov, mýtus že Rómovia sa o svoje deti nestarajú). Chcela som zistiť ako o týchto kategóriách uvažujú samotný Rómovia a Rómky.

APVV 2016 Stratégie žien na predchádzanie, zmiernenie a zastavenie násilia v blízkom vzťahu

Druhy narativního ztvárnění nadir experience u integrovaných seniorů

Dubovská, E., Vladimír Chrz, Iva Poláčková Šolcová

Psychologický Ústav AVČR Praha

Vyrovňávání se s negativními životními zážitky je cestou k dosažení ego-integrity, vývojového úkolu poslední fáze Eriksonovy teorie celoživotního vývoje. Účelem této studie je analýza narativních charakteristik negativních zkušeností v životních příbězích vysoce integrovaných seniorů. Z celkového souboru 166 participantů bylo na základě výsledků Škály ego-integrity analyzováno 40 life-story rozhovorů. Analýza vychází z narativního přístupu, kde stárnutí považujeme za autobiografickou práci a podstatou narativity je ztvárnění konstitutivní potíže (Bruner, 1996). Výsledkem studie je rozlišení různých způsobů narativního ztvárnění: „dopadlo to dobře“; „vyrovnal jsem se s tím“; „zhodnocení z hlediska dalšího vývoje“; „získ postoje“; „ospravedlnění těžkého rozhodování“.

GA 17-02634S Styly egointegrity v životních příbězích seniorů: narativní přístup

Duša-moje tajomstvo, moja sila

Šrobár, Š.

Bio: Po absolvovaní Agronomickej fakulty (odbor fyto technický) Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre som vykonával internú vedeckú ašpirantúru na Ústave experimentálnej fytopatológie a entomológie Slovenskej akadémie vied v Ivánke pri Dunaji. Po obhájení kandidátskej dizertačnej práce som získal titul kandidát vied. Po získaní vedeckej hodnosti kandidáta vied som pracoval ako vedecký pracovník v obore ochrany rastlín v uvedenom ústave. Absolvoval som tiež štúdium teológie na katolíckej teologickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, kde som získal titul magister. V súčasnosti sa venujem prednáškovej a publikačnej činnosti v oblasti environmentalistiky, filozofie, etiky a teológie. Prednášam na vysokých školách, vedeckých sympóziách a konferenciách, ako aj pre miestne skupiny Českej kresťanskej akadémie a pre VKH Brno, Olomouc a Praha. Publikujem vo vedeckých a odborných časopisoch, ako aj knižné publikácie. Žijem v Bratislave.

Keď v súčasnosti hovoríme o duši, potom to nemá nič spoločné s predstavou, ktorú o nej mali grécky filozof Platón či tomistická filozofia. Pod týmto pojmom rozumie-
me všetko čo s ním spája filozofia, literatúra, teológia, hĺbková psychológia, spiritu-
alita a mystika. Duša nás odkazuje do ľudského vnútra, do onoho vnútorného pries-
toru, v ktorom človek prichádza do styku so svojim bytostným „Ja“, v ktorom tuší
čosi z pôvodného jasu svojho ľudského bytia. Duša celkom presahuje tento svet a čas.
Avšak priamo nás uschopňuje, aby sme stáli oboma nohami na zemi, pracovali na
utváraní sveta a súčasne sa s okrídlenou dušou povznášali cez všetko to, čo bezpro-
stredne existuje okolo nás, a tak mohli upriamiť iný pohľad na realitu nášho života.

Hudebník jako šaman: participace interpreta a posluchačů během hudební produkce

Lazar, J.

PedF UK, katedra psychologie

Na základě výzkumů prožívání bluesových (2015) a metalových (2017) muzikantů byla sebrána data, která ukazují, že zkoumaní respondenti na koncertech zažívají různé formy sebe-přesahující zkušenosti ve vztahu k publiku - výměnu energie, pocit vzájemné komunikace či zážitek transu. Lze tak soudit, že zde dochází k transcenci distinkce objektu a subjektu. Jinými slovy na koncertech dochází k participaci interpreta a jeho posluchačů. Tato participace má velmi blízko ke zkušenosti, kterou zažívají účastníci šamanského rituálu (Winborn, 2011). Tento příspěvek má za cíl představit konkrétní výňatky z dat a na jejich základě poukázat na určité podobnosti mezi muzikantem a postavou šamana.

Integrita a styl ve stáří

Chrz, V., Poláčková Šolcová, I., Dubovská, E., Hrabec, O.

Psychologický ústav AV ČR

V Eriksonově pojetí psychosociálního vývoje je dosažení integrity ve stáří chápáno především jako akceptace prožitého života tváří v tvář blížící se smrti. V návaznosti na rozsáhlý soubor empirických dat a na různá pojetí integrity se příspěvek pokouší o komplexnější chápání integrity ve stáří. Erikson naznačuje, ale nikterak nerozpracovává,

že integrita je ve stáří dosahována prostřednictvím různých stylů. Příspěvek volně navazuje na Randallovo pojetí „poetiky stárnutí“, ve kterém je stárnutí určitým druhem „tvůrčího díla“. V takovém pojetí je styl integrity jedinečným (zároveň i kulturně-historicky utvářeným) způsobem provedení takového díla. Je pojednáno o několika dimenzích umožňujících porozumět varietě stylů integrity ve stáří.

GA 17-02634S Styly egointegrity v životních příbězích seniorů: narativní přístup

Jak duše formuje tělo a tělo formuje duši (postřehy z psychosomatiky)

Mariana Štefančíková

Lékařská fakulta Univerzity Karlovy

Koncept vzájemného vlivu psychických a fyzických procesů je už notoricky známý a všeobecně přijímaný. Příspěvek bude snahou o propojení některých teorií psychosomatiky s důrazem na emocionální prožívání, osobnost a stres (Kretchmer, Szondy, Keleman, Izard) s ukázkami výtvarného ztvárňování lidského těla jednak v umění (zejména barokním), jednak obyčejnými lidmi (pacienty i dobrovolníky malujícími na téma „Psychická imunita“).

Klinická diagnostika traumatu u dětí – proč je dobré znát anamnézu

Jochmannová, L.

Katedra psychologie, FF UP

Bio: Klinická psychologka s více než dvacetiletou praxí ve školním poradenství a ve zdravotnictví. Pracuje jako odborná asistentka na katedře psychologie a patopsychologie Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a v klinické soukromé ambulanci. Specializuje se na práci s traumatem u dětí i dospělých metodou Somatického prožívání (Somatic Experiencing® podle Petera Levina). Specifické projevy a kategorie traumatu u dětí jsou tématem i její disertační práce. Je supervizorkou a také lektorkou odborných vzdělávacích seminářů. Jako spoluautorka se podílela na knihách: Krizové situace výchovy a výuky, Praxe dlouhodobých poradenských a seberozvojevých skupin, Dítě traumatizované v blízkých vztazích.

V současné době dochází k podrobnějšímu popisu příčin a následků dětského traumatu v souladu z poznatky neurovědy. Příspěvek se zaměřuje na základní principy klinické diagnostiky, mezi které stále patří kvalitní anamnéza a pozorování. Autorka v rámci svého výzkumu provedla kvalitativní analýzu 150 případových studií, rovnoměrně rozložených mezi oblasti klinické praxe, školství a pracovišť sociálních služeb. Výzkum nabízí specifikaci kategorií dětského traumatu a také analýzu typických projevů zkoumaných dětí, které se shodují i s jinými diagnostickými kategoriemi. Nabízíme reflexi toho, jak typ pracoviště ovlivňuje fokus posuzování symptomů dítěte, tedy i následnou diagnózu a další postupy péče o traumatizované děti.

Kvalitativní dimenze výzkumu pohádek

Krása, J.

PdF MU Brno

Příspěvek představuje výsledky kvalitativní analýzy dětského vyprávění pohádek. Výsledky ukazují, že paměť na příběhy (tzv. narativní paměť) není pasivní receptivní proces, ale složitý systém zobecňování na jedné straně a konkretizace na straně druhé. Výsledky kvalitativněji pojaté analýzy vyprávění budou dány do kontextu předchozích kvantitativních analýz stejných textů.

Láska v pojmovej mape profesionálneho rodičovstva

Ivan Lukšík, Eubica Lukšíková, Lucia Hargašová

Ústav výskumu sociálnej komunikácie

Eubica Lukšíková, psychologička, pracuje v detskom domove v sekcii podpory profesionálnych rodičov. Je spoluautorkou „Metodickej príručky pre sexuálnu výchovu na druhom stupni ZŠ“ /2007/, podieľala sa na realizácii medzinárodných projektov napr. „Zvýšenie miery rovnosti príležitostí žien a mužov na trhu práce“, Gender mainstreaming, Univerzita Komenského, (2007). Podieľala sa tiež na výskumných projektoch: Životné dráhy mladých ľudí po odchode z reedukačných centier – stratégie zvládania ťažkých životných situácií a Sociálne mikrokultúry detí v ťažkých životných situáciách. Je zakladateľkou OZ Prevencia AD.

Lucia Hargašová je postdoktorandkou na Ústave výskumu sociálnej komunikácie Slovenskej akadémie vied v Bratislave a zároveň pôsobí v občianskom združení OZ

Prevenencia AD. Z perspektívy sociálnej psychológie sa zaujíma o témy súvisiace s výchovno-vzdelávacím prostredím, minoritami a rodovosťou. Výskumne sa zaoberá spôsobmi konštruovania učiteľskej a rodičovskej roly, zladovaním intimity a profesionality výchovných pracovníkov, prípravou mladých ľudí na odchod z ústavnej starostlivosti a zmierňovaním predsudkov voči minoritám. Spolupracuje na tvorbe a vedení vzdelávacích programov určených pre pedagogických a odborných pracovníkov školských zariadení.

Profesionálne rodičovstvo je zvláštnou formou v systéme slovenskej náhradnej rodinnej starostlivosti, v ktorej sa vyškolení a štátom platení „rodičia“/zamestnanci, dočasne starajú o deti, ktoré budú ďalej umiestnené do jednej z trvalejších foriem starostlivosti (osvojenie a pod.). Analýza voľných výpovedí profesionálnych rodičov viedla k vytvoreniu pojmovej mapy. Kostru tejto mapy tvoria tri relatívne samostatné kategórie: pragmatika (napr. byť doma s deťmi), láska-pud (odovzdanie sa deťom) a sociálne vzťahy. Láska je v profesionálnom rodičovstve nejasne previazaná s pudom a len ojedinele sa spája s pragmatikou a sociálnymi vzťahmi. Miesto lásky v pojmovej mape bude diskutovať so súčasnými teóriami lásky a ústavnej starostlivosti.

Tento príspevok vznikol v rámci riešenia projektu VEGA č. 2/0027/17 „Tradičné a alternatívne rodičovstvá 21. storočia: motivácie, dilemy a konzekvencie.“ financovaným Vedeckou grantovou agentúrou MŠVVaŠ SR a SAV.

Láska v umení – pud alebo mýtus?

Švarc, R.

Robert Švarc, maliar, grafik, performer a teoretik. Rokom 2015 zakončil svoje štúdiá na Kunstakademie Düsseldorf v ateliéri Andreasa Schulzeho. V roku 2013 rozbehol projekt Lecture Art – sieť prednášok a seminárov pre širokú verejnosť, pre študentov stredných a vysokých škôl. Súčasťou projektu je pozývanie zahraničných a domácich autorov do rôznych diskusných foriem, čím sa sleduje internacionálne prepojenie komunikačných modelov. Od roku 2009 pravidelne spolupracuje s maďarsko-nemeckým umelcom Arpadom Dobribanom, ktorý pokračuje v koncepte „Umenie varenia – kultúra jedenia“ rakúskeho filmára, teoretika a gastronóma Petra Kubelku. Od roku 2014 spolupracuje taktiež s nemeckým akcionistom Johanessom Stüttgenom, ktorý bol

najbližším spolupracovníkom Josepha Beuysa. Aktuálne pracuje po siedmich rokoch výskumu na monografii Josepha Beuysa, ktorú píše v slovenskom a nemeckom jazyku. Žije a pracuje v Liptovskom Mikuláši, Bratislave a Düsseldorfe.

Krátky exkurz do problematiky „lásky v umení“, ktorý poblúdi zákutiami takzvanej „telesnosti“ a „netelesnosti“, „puču“ a „mýtu“, pričom sa na ceste pozastavíme pri vzpomienkach z detstva Leonarda da Vinci, Descartových ilustráciách dualizmu, performanciách umeleckej a partnerskej dvojice Marina Abramovič/Ulay, či pri nacionálne zafarbených „projektoch lásky“ umeleckej skupiny Bewegung nurr. Prednáška prebehne v podobe sekvencie obrazov a videí z oblasti vizuálnej kultúry a v neposlednej rade položí starú známu otázku: „čo je vlastne vizuálna kultúra“? Pri tejto neľahkej otázke si vypomôžeme koncepciami nemeckého sociológa Niklasa Luhmanna, ktorý v jednej zo svojich posledných prác (Kunst der Gesellschaft, 1995) ponúkol na umenie zaujímavý uhol pohľadu – umenie ako sociálny systém komunikácie reprodukovajúci sa v kontinencii, ktorá nie je odkázaná na nutnosti ani na nemožnosti, a ktorá naznačuje možnú cestu z paradigmatickej obsesie porozumením do komunikácie nedorozumení.

Odkiaľ prichádza láska?

Lukšík, I., Guillaume, M., Marková, D., Vaško, L.

Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV

Ivan Lukšík, sociálny psychológ a pedagóg zaoberajúci sa otázkami sexuality a rodu (monografia Sexualita a rodovosť v sociálnych a výchovných súvislostiach), sexuálnymi životnými štýlmi mladých ľudí, sociálnymi a psychologickými otázkami reprodukcie (kapitoly v monografii Kontexty ľudskej reprodukcie) a sexuálnou výchovou. Na Trnavskej univerzite prednáša kurzy metodológie, sociálnej a pedagogickej psychológie a ďalšie. V najbližšej dobe sa chystá intenzívnejšie venovať témam lásky a partnerských vzťahov.

Dagmar Marková, pedagogická psychologička a etička, pôsobí ako profesorka na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre. Má viac ako 15-ročné skúsenosti v oblasti výskumu sociálnych súvislostí sexuality, párových vzťahov, reprodukcie, rodovosti, sexuálnej morálky a sexuálnej výchovy. Realizovala výskum diskurzov v oblasti sexuality, sexuálnej výchovy, sexuálnej morálky a konštruovania sexuálnych biografíí,

a majoritných a minoritných sexuálnych životných štýlov u súčasnej populácie mladých ľudí na Slovensku a v Čechách. Je autorkou viacerých zahraničných a domácich monografií: *Sexual morality in Slovakia and the Czech Republic*; *Moral values in sexual and partner relationships*; *O sexualite, sexuálnej morálke a súčasných partnerských vzťahoch*; *Predmanželská sexualita v kontextoch sexuálnej diverzity a variability*. Je spoluautorkou ďalších 6 monografií, pričom celkovo publikovala okolo 200 výstupov v tejto oblasti. Participovala na mnohých domácich aj medzinárodných projektoch a konferenciách, vedie aj bakalárske, diplomové a dizertačné práce zamerané na skúmanie sexuality a sexuálnej morálky. Je zakladateľkou vedeckej medzinárodnej interdisciplinárnej konferencie *Sexuality* (od r. 2017 doteraz).

Michaela Guillaume Pôsobí na Katedre pedagogiky Pedagogickej fakulty výtvarného umenia Trnavskej univerzity ako odborná asistentka. Aktuálne pracuje s hlbším kontextom kultúrnych zmien – teóriou obratov (sociálny obrat, kultúrny obrat a obrat k obrazom) a problematikou súčasnej vizuálnej kultúry ako aj možnosťami jej implementácie do vzdelávania. Zaoberá sa tým, ako sa procesy súčasného kultúrneho vývoja odrážajú v každodennom živote človeka, aký vplyv naň majú obrazy, artefakty a javy vizuálneho sveta. V texte *Spoločensky živí (2017)* poukazuje na rozpad klasického binárneho nazerania na vysokú a nízku kultúru. V súčasnosti sa venuje vizuálnemu zobrazeniu lásky v masovej kultúre a medzi vysokoškolskými študentmi. Zaoberá sa tiež potenciálom výtvarného umenia pre rozvoj osobnosti s využitím artefietických a arteterapeutických postupov. V danej oblasti má autorka viacero výstupov (domáce i zahraničné konferencie), odborné štúdie a články.

Lukáš Vaško, psychológ a pedagóg. Na teoretickej úrovni sa venuje otázkam sociálnej psychológie a konkrétne hodnotám a hodnotovému nastaveniu rodičov a partnerov majúciich dieťa, taktiež sa venuje problematike rodičov a detí z marginalizovaných rómskych komunít. Na Trnavskej univerzite prednáša kurzy pedagogickej a školskej psychológie, prednáša kurzy metodológie a pedagogického výskumu. V metodológii sa zaoberá predovšetkým Q metodológiou a kvalitatívnou metodológiou, predovšetkým metódou ukotvenej teórie. V praktickej profesionálnej oblasti psychológie sa venuje deťom v detských domovoch. Doteraz bol spoluriešiteľom 2 VEGA projektov, 1 KEGA projektu a bol vedúcim 1 grantu Trnavskej univerzity pre mladých vedeckých pracovníkov.

Z filmových príbehov? Z každodenných príbehov? Z fyzických prejavov? Z útržkov detských kresieb? Analýza výpovedí dospelých ľudí týkajúcich sa lásky (cca 60) poukazuje na niektoré socio-kultúrne zdroje, posolstvá a sociálne a osobné konštrukcie lásky.

Tieto výpovede sa autori pokúšajú premostiť so súčasnými provokatívnymi teóriami týkajúcimi sa lásky, napr. je láska zrážkou (archaických, novodobých) mýtov a pudu (Lamy)?; je láska jednoduchým neurobiologickým prejavom, alebo komplexným mentálnym stavom (Hatfield, Rapson, Cacioppa)? je láska vnútorným psychickým stavom, alebo sociálnou diskurzívnou mapou významov (Sternberg, Watts, Stenner)? Príspevok zjavne nemôže priniesť odpovede na všetky tieto otázky, ale môže naznačiť cesty ako sa k nim priblížiť.

VEGA, č. 2/0027/17 "Tradičné a alternatívne rodičovstvá v 21. storočí: motivácie, dilemy a konzekvencie "

Odraz kreatívnej osobnosti v príbehoch TAT

Pánik, M.

Masarykova univerzita

Je zaujímavé, že hoci kľúčová rola fantázie je v kontexte TAT všeobecne známa, doteraz neexistuje žiadny skórovač systém, ktorý by sa primárne zameriaval na oblasť kreativity. Cieľom našej výskumnej práce je preto pokúsiť sa o zachytenie a identifikovanie takých faktorov obsiahnutých v príbehoch evokovaných TAT, ktoré môžu poukazovať na autorovu kreativitu. Analýzou zozbieraných príbehov smerujeme k vytváraniu všeobecnejších kritérií k hodnoteniu tvorivosti. Participantmi výskumu sú umelci rôzneho zamerania, ktorí sú testovaní tiež klasickými metódami využívanými v súvislosti s kreativitou, ako sú AUT (Guilfordov test neobvyklého použitia) a RAT (Mednickov test vzdialených asociácií), zameranými na divergentné, respektíve konvergentné myslenie, ktoré sú predpokladom kreatívneho myslenia.

Online pôrodný aktivizmus rómskych žien: rod, etnicita a chudoba

Pešťanská, Z., Petrjánošová, M.

Slovak-Czech Women 's Fund

V príspevku sa budeme venovať etnickým, rodovým a sociálnym aspektom online ľudskoprávneho aktivizmu. Predstavíme prípadovú štúdiu online kampane rómskych

aktivistiek, ktoré pochádzajú z chudobnej oblasti na východe Slovenska. Tieto aktivistky upozornili na porušovanie ich práv v poskytovaní pôrodníckej starostlivosti. V priebehu výskumu sme využili metódu etnografického rozhovoru. Rozhovory sme realizovali s rómskymi aktivistkami a spracovali formou doménovej analýzy. Tieto dáta sú doplnené o obsahovú analýzu výstupov kampane, a to konkrétne mediálnych a na sociálnej sieti facebook. Na príklade rómskych aktivistiek budeme dokazovať, že ich občianska participácia bola limitovaná ich etnicitou, sociálnym a ekonomickým kapitálom a rodovou nerovnosťou v komunite, kde žijú.

VEGA

Prvý kontakt s kontaktnými intervenciami na slovenských školách

Andraščíková, S., Lášticová, B.

Ústav výskumu sociálnej komunikácie Slovenská akadémia vied

V príspevku prezentujeme proces pilotovania kontaktných intervencií na zmiernovanie predsudkov na školách. Intervencie pracujú s rôznymi príbehmi, kde hrdinami sú predstavitelia stigmatizovaných menšín. Analýza sa zameriava na kvalitatívne dáta - voľné výpovede získané viacerými intervenciami. Etnicita moderátora vplývala na počet a pozitívnosť výpovedí žiakov pri hľadaní riešení situácií. Pozorovatelia i realizátori identifikovali vyššiu angažovanosť vzhľadom k veku, čo vyústilo do výberu základnej školy ako miesta finálnej intervencie. V závere sa venujeme kvantitatívnym dátam vyzbieraným v kontrolnej a experimentálnej skupine formou pretestu a posttestu. Diskutujeme úlohu intuície výskumníkov ako indikátora adekvátnosti intervencií, v porovnaní so slepou dôverou v kvantitatívne výsledky

APVV 14-0531

Psychodelika ve vědě a společnosti

Zupko, M.

Katedra psychologie, FF UP

Cílem příspěvku je informovat o současné situaci spojené s psychodelickými látkami. MDMA, psilocibin nebo ketamin jsou v akademickém světě pod drobnohledem neurovědců a probíhají klinické studie se snahou o jejich zařazení do lékopisů. Také roste trend užívání těchto látek ve společnosti. Jaký je rozdíl mezi terapeutickým užitím a užíváním v běžné populaci, v čem jsou tyto skupiny podobné a v čem se liší? Téma závislosti - látkové, ale i nelátkové je aktuální a týká se čím dál tím mladší části populace. Jak můžeme tyto informace využít a co můžeme s touto situací dělat jako laická veřejnost, rodiče nebo jako odborníci? Účastníci se dozví informace o směřování ve vědě i možnosti, jak zlepšit informovanost a napomáhat ke snižování rizik ve společnosti spojené s touto problematikou.

Psychoterapeutické přístupy v psychosomatice: Analýza předpokládaných mechanismů změny

Řiháček, T.

Fakulta sociální studií, Masarykova univerzita

Bio: Tomáš Řiháček je psycholog a psychoterapeut. Působí na Katedře psychologie FSS MU v Brně, kde se zabývá zejména výzkumem psychoterapie. Patří mezi zakladatele Centra pro výzkum psychoterapie, které od jeho vzniku koordinuje, a publikoval řadu teoretických a výzkumných studií v českém i mezinárodním kontextu. Mimo to má privátní psychoterapeutickou praxi a působí též jako výcvikový lektor.

Na poli psychoterapie byla formulována celá řada přístupů pro práci s psychosomatickými potížemi, které se liší svými východisky i metodami. Položili jsme si otázku, jaké jsou předpokládané mechanismy terapeutické změny v jednotlivých přístupech a zda lze na obecnější rovině formulovat mechanismy společné těmto různým přístupům. Za tímto účelem jsme provedli kvalitativní analýzu 87 textů popisujících racionále a metody jednotlivých psychoterapeutických přístupů. Výsledkem analýzy je identifikace několika obecných kategorií zachycujících průniky, stejně jako variabilitu těchto přístupů.

Tyto kategorie budou diskutovány v kontextu širší literatury o společných účinných faktorech v psychoterapii.

MUNI/A/1024/2016

Putování krajinou příběhů: hic sunt dracones

Čermák, I.

Bio: Ivo Čermák pracuje v Psychologickém ústavu Akademie věd ČR, přednáší na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity a na Filozofické fakultě Katolické univerzity v Ružomberku.. Publikuje v domácích i mezinárodních odborných časopisech. Je autorem řady knih, například Lidská agrese a její souvislosti, Povolání: herec (se spoluautorkou Jitkou Lindénovou), Tematicko-apercepční test: interpretační perspektivy (první rozsáhlá monografie o testu v ČR, se spolueditorkou Táňou Fikarovou), Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy (se spolueditory Tomášem Řiháčkem a Romanem Hytychem). S Idou Kodrlovou napsal monografii o vztahu mezi kreativitou, psychickými poruchami a suicidiem Sebevražedná triáda: Virginia Woolfová, Sylvia Plathová, Sarah Kaneová. Zabývá se narativní perspektivou v psychologii, kvalitativní metodologií, psychologií umění a projektivními metodami. V poslední době zkoumá zkušenost s extrémním traumatem.

Vyprávění příběhu putování krajinou kvalitativního výzkumu může být vnímáno jako autobiografická reflexe části profesní dráhy autora. Může jít o pouť, která nabývá tvaru hermeneutické spirály nikdy nekončícího rozumění. Oscilující pohyb v ontogenetickém čase vytváří meandry, v nichž dřímají draci historické a narativní pravdy, věrohodnosti a transcendence. Jiní draci stráží poklad subjektivního bohatství jako jediné možné objektivitu a jedinečného jako nevyhnutelného zdroje porozumění. Autor na své pouti pozoruje draky umění vítězí nad draky vědy, putuje na hranicích mezi příběhem a uměle vytvořeným univerzem, světů, které se nikdy nemohou prolnout. Nahlíží do jeskyní, do nichž výzkumníci dosud nevstupovali. V krajině příběhů se setkává se svými předchůdci, inspirátory a souputníky.

Recursive Frame Analysis (RFA) jako nástroj pro výzkum terapeutických konverzací

Zatloukal, L.

Univerzita Palackého

Recursive Frame Analysis (RFA) je výzkumná metoda vytvořená Bradfordem Keeneyem, která je vhodná pro analýzu terapeutických sezení, zejména pro analýzy tvořivých „významných momentů“ v konverzacích. Během přednášky bude pozornost věnována základním principům, praktickým postupům analýzy a možným aplikacím samotné RFA a RFA společně s dalšími metodami výzkumu.

Rodinné konstelační semináře - způsob účinného zásahu u pacientů se svěděním

Szergej, C.

Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Rodinné konstelační semináře (RKS) jsou jednou z účinných metod zlepšování interakcí v rodinách a pomáhají rozvíjet nové strategie zvládnání stresového prostředí. Kontrolovaná studie byla provedena za účelem vyhodnocení účinků série 3 RKS během 3 měsíců na svědění a klinický průběh atopické dermatitidy a psoriázy u dospělých pacientů se svěděním. Hodnocení subjektivních a objektivních výsledků po 4 měsících a 1 roce po seminářích RKS prokázalo snížení pocitu svědění o 56% a 74%. Na přednášce bude diskutován možný mechanismus vlivu RKS na průběh psychosomatických onemocnění.

IGA UP: LF_2017_014

Rozvoj pedagogických kompetencí vysokoškolských učitelů: PLÁNY VS. REALITA

Sucháček, P.

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity

Masarykova univerzita zareagovala na potřebu zkvalitňování výuky na univerzitě vznikem Centra rozvoje pedagogických kompetencí (CERPEK)

<http://akad.rect.muni.cz/cs/cerpek>.

Aktuálně probíhá první běh vzdělávání začínajících akademiků. V tomto příspěvku bychom chtěli a) představit vzdělávací program, skrze který má dojít k rozvoji pedagogických kompetencí; b) shrnout reakce akademiků na tento program; c) sumarizovat výzvy a otázky, na které cestou narážíme; d) na základě a) - c) bychom rádi posbírali vaše rady, názory, pohledy na věc, které by nám pomohly výše zmíněné výzvy a otázky lépe pochopit, či dokonce překonat.

CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_015/0002418 (MUNI 4.0)

Rozvoj pedagogických kompetencí vysokoškolských učitelů: Výsledky podkladové studie pro vznik CERPEK

Čejková, I.

Centrum rozvoje pedagogických kompetencí: Masarykova univerzita

Jaká je profesní identita vysokoškolských učitelů, jejich pojetí výuky a vzdělávací potřeby v oblasti pedagogiky? To jsou otázky, na které Masarykova univerzita hledala odpovědi skrze kvalitativní výzkum. Ukázalo se, že řada vysokoškolských učitelů sebe samé jako učitele nevnímá. Navíc u nich často absentuje pedagogické vzdělání, což generuje řadu vzdělávacích potřeb, např. v oblasti přípravy výuky a zapojování studentů do výuky. Tato situace se odráží také v nevyhraněném pojetí výuky vysokoškolských učitelů. Na tyto výsledky univerzita reagovala založením Centra rozvoje pedagogických kompetencí (CERPEK), které organizuje jednoletý vzdělávací program pro začínající vysokoškolské učitele. Na konferenci bychom rádi referovali o výsledcích výzkumné studie a efektech vzdělávacího programu.

MUNI 4.0.

Řešení neočekávaných situací ve školní třídě studenty učitelství na praxi ve vztahu k jejich potřebě kognitivní uzavřenosti

Lojdrová, K., Vlčková, K.

Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity

Jedna z klíčových osobnostních charakteristik ovlivňujících řešení neočekávaných situací ve školní třídě (critical incidents) je potřeba kognitivní uzavřenosti (need for cognitive closure - NFC). V našem výzkumu jsme se zaměřili na studenty učitelství na praxi na druhém stupni základních škol. Zvolili jsme smíšený design, data jsme sbírali prostřednictvím videonahrávek výuky šesti studentů učitelství, rozhovory se studenty a dotazník NFC (Roets & Van Hiel, 2011) v české verzi adaptovaný Širůčkem a kol. (2014). Výsledky ukazují typy řešení neočekávaných situací ve třídě ve vztahu k jejich NFC. Diskutována jsou také metodologická specifika smíšeného (kvalitativního a kvantitativního) interdisciplinárního (pedagogicko-psychologického) výzkumu.

Strategie řízení třídy u studentů učitelství a zkušených učitelů (jejich cvičných učitelů) na druhém stupni základní školy (GA16-02177S)

Seberefektování ve vidu nedokonavém

Suda, S.

PF JU v Českých Budějovicích

Výzkum běží na základě zpracování písemných sebereflexí více než 2 000 studentů a díky kontinuálnímu několikaletému studiu DJ je zatím rozpracována jedenáctka případových studií konkrétních pokročilých studentů. Teoretickým základem je uchopení hry jako neúčelné činnosti (Černý, Vyskočil, Fink, Piaget) s důrazem na její kvality (dramatická hra) nikoli na kategorizaci (struktura, pravidla hry či dělení her). V tomto příspěvku bychom rádi upřeli pozornost na sebereflexe pokusů o dialogické jednání a jejich význam pro kvalitativní výzkum tohoto fenoménu. Zároveň na základě zúčastněného "autorského čtení" na jejich význam při utváření sebereflexe účastníka.

Spiritualita v kontextu paliativní péče

Doukulilová, D., Vávrová, P.

ÚVN VFN Praha

Paliativní péče je aktivní péčí poskytovanou pacientovi, který trpí nevléčitelnou chorobou v pokročilém nebo konečném stádiu. Specializovanou paliativní péčí pak rozumíme přístup multidisciplinární, kdy péči poskytuje pacientům a jejich rodinám tým složený ze speciálně vzdělaných a zkušených odborníků. Nedílnou součástí tohoto týmu by měl být i psycholog. V našem příspěvku se budeme zabývat rolí psychologa v paliativním týmu a zejména pak bližšími otázkami souvisejícími se spirituální oblastí v rámci paliativní péče. Může psycholog naplnit spirituální potřeby pacienta? Jak spirituální potřeby správně zachytit? Či je můžeme dokonce měřit?

Učební prostředí jako umělecké dílo: úsilí o soulad mezi autenticitou a objektivitou

Slavík, J. Najvar, P.

Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta

Lidský subjekt si nedokáže uvědomovat svět ani sebe sama jinak než prostřednictvím kulturních nástrojů – instrumentů. Tyto nástroje by nevznikly, kdyby neměly své jedinečné autory – tvůrce. Jejich dílo ovšem nabývá kulturní smysl teprve prostřednictvím druhých lidí. Ve svém příspěvku představujeme teoretický model pro interpretaci způsobů zprostředkování tvůrčího díla, který byl využit v kvalitativním výzkumu výuky. Základem jeho koncepce byla analogie mezi učebním prostředím a uměleckým dílem založená na Goodmanově pojetí notace. Výzkum otevřel problém autenticity a objektivitě při instrumentalizaci osobní zkušenosti. Poukážeme na to, že tento problém je společný pro všechny disciplíny, které mají působit subjektivní změny v intersubjektivním kontextu.

GA14-06480S

Učení se užitečným rozhovorům-deliberativní praxe v akci?

Jan Nehyba, Jakub Lanc

Masarykova univerzita Brno

Příspěvek pojednává o začlenění konceptu deliberativní praxe pro neformální vzdělávací sebevýchovnou skupinu s názvem Užitečné rozhovory, která má za cíl zvyšovat schopnost účastníků vytvářet prostor pro takové rozhovory, které jsou pro druhé lidi něčím obohacující. Koncept je založen předně na naslouchání a nevlnášení vlastních direktivních rad pro druhé a částečně vychází z metodologie Čistého jazyka. V rámci této výchovné skupiny jsme uplatnili principy deliberativní praxe pro výcvik v psychoterapii (Rousmaniere et al., 2017) jako jsou: pozorování vlastní práce na videozáznamu, dostávání zpětné vazby od expertů, stanovování si malých učících se cílů, opakované procvičování specifických dovedností, hodnocení výkonu skrze měření výsledků rozhovoru. Zjištění se věnují praktickým možnostem a limitům, které koncept deliberativní praxe přináší jak účastníkům, tak i organizátorům a na základě nich navrhuje další opatření, pro fungování sebevýchovné skupiny.

Vlastníma očima: chybějící plán před umřením

Poláčková Šolcová, I., Šolcová, I., Děchtěrenko, F., Lukavská, K., Urbánek, T.
AV ČR, Psychologický ústav

Potřeba mít plán na stáří roste analogicky s tím, jak přibývá seniorů a lidí, kteří se úctyhodného věku dožívají. Cílem příspěvku je zjistit, jaké jsou vlastně očekávání od stáří a jaká je role starého člověka ve společnosti, a to pohledem seniorů samotných. Zeptali jsme se 167 žen a mužů ve věku 65-80 let na to, jak si myslí, že by měli žít ve svém věku, jak by se měli chovat a co se od nich očekává, že by ve společnosti měli dělat. Rozhovor byl založen na McAdamsově Life story interview. Výsledky budou diskutovány s ohledem na teorii generativity a integrity ega.

GACR 17-02634S

Vliv meditací samatha a vipassana na dialogické jednání s vnitřním partnerem

Trojan, V.

Dialogické jednání s vnitřním partnerem je psychosomatická skupinová disciplína. Jejím základem je mluvení jednoho účastníka sama se sebou před publikem tvořeným spoluúčastníky a lektorem. Je zde rozvíjena citlivost a všímavost k vlastnímu hlasovému a tělesnému projevu a k dalším impulsům v těle a mysli. Publikum je pak nabádáno ke vstřícné pozornosti vůči tomu, kdo je v jevištním prostoru. V theravadovém buddhismu existují dva základní druhy meditací: meditace klidu (samatha) a meditace vhledu (vipassana). Jedním z objektů meditace samatha je rozvíjení tzv. metta - milující laskavosti, meditace vipassana má za základní nástroj tzv. sati - všímavou pozornost. Příspěvek je prezentací projektu, v jehož rámci je experimentováno s vlivem těchto dvou meditací na dialogické jednání.

Studentská grantová soutěž DAMU

Všímavost a vhled jako cesta ke svobodě

Loučková, I.

FSS OU Ostrava

Bio: Ivana Loučková je docentkou na Katedře sociálních věd FSS Ostravské univerzity. Zabývá se zejména metodologií výzkumu v sociálních vědách. V roce 2010 publikovala v nakladatelství SLON metodologickou knihu „Integrovaný přístup v sociálně vědním výzkumu“. V knize je využito propojení standardních metodologických přístupů a meditační praxe autorky prostřednictvím tzv. integrovaného psychologického paradigma „prožívání – vědění – jednání“ formulovaného Dr. Mirkem Frýbou, které umožňuje zařazení interakcí ve výzkumném procesu do tvorby dat. Praxi Buddhova učení se začala věnovat na začátku osmdesátých let. Počátkem devadesátých let, kdy se vrátil Dr. Mírko Frýba ze Švýcarska do České republiky, s ním vyučovala intenzivní čtrnáctidenní meditační kurzy Satipatthána-Vipassaná na Moravě a na Slovensku. Je nejdéle působící laickou učitelkou meditace Satipatthána-Vipassaná v České republice, kterou od roku 1994 vyučuje nepřetržitě dodnes.

Všímavost je jedna z tzv. řídicích schopností mysli, která má mezi všemi ostatními (soustředění, úsilí, důvěř, moudrost) klíčovou roli. Zejména udržuje a harmonizuje všechny schopnosti mysli na všech úrovních prožívání. Je více než pozornost a vnímání; je to neustálá duchapřítomnost. Všímavost je nesena pozorností a umožňuje kontinuální neselektivní doprovázení reálných procesů, tedy všech procesů prožívání. Umožňuje jak vhléd do aktuálně prožívané situace, tak i zaznamenávání jevů vyskytujících se jako procesy v rychlém sledu. Prostřednictvím všímavosti, jejíž mohutnost může být vykulitovaná bez omezení, lze zaznamenat i stav, o němž běžná mysl nemá ani tušení, operacionálně ho lze nazvat termínem „osvobození“.

Využití finské metody Profesní seniorita® pro rozvoj začínající kariéry u studentů vysokých škol

Vařejková, Z., Harváňková, K.

Ústav pedagogických věd, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita

Cílem prezentace je představit příklad dobré praxe funkčnosti finského vzdělávacího programu Towards Successful Seniority TM, jež je od roku 2016 realizována v českém prostředí pod názvem „Profesní seniorita®“. Ústav pedagogických věd Filozofické fakulty Masarykovy univerzity je prvním pracovištěm, které tuto metodu využívá v rámci českého univerzitního prostředí ve výuce u skupiny magisterských studentů Andragogiky a Pedagogiky. Cílem programu je podpořit a rozvíjet dovednosti a kompetence důležité pro budoucí uplatnění a konkurenceschopnost na trhu práce. Program je licencován Finským institutem pracovního zdraví za účelem podpory řízení kariéry, odborné kvalifikace a duševní pohody zaměstnanců, jež zvyšuje možnosti účastníků nalézat úspěšná řešení týkající se jejich kariéry.

Zmenené stavy vedomia z pohľadu procesorientovanej psychológie

Petrjanošová, M.

Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV

Procesorientovaná psychológia (POP) je relatívne nový smer vyvíjaný A. Mindellom a jeho kolegyňami a kolegami. Na stavy vedomia nahliada ako na kontinuum od úplne

bežného stavu plného vedomia, cez zmenené stavy vedomia (napr. kvôli veľmi silným emóciám, užitiu látok, meniacich vedomie, atď.) až po tzv. extrémne stavy, ktoré by napr. v klinickej psychológii označili za psychotické epizódy. Okrem tohto primárneho deopatologizujúceho prístupu k zmeneným a extrémnym stavom vedomia (a teda aj ochoty ich skúmať), má POP aj aparát nových konceptov, ktoré jej takéto bližšie skúmanie umožňujú. Centrálny je koncept tzv. metakomunikátora, zjednodušene povedaná tej časti osobnosti, ktorá dokáže akoby z odstupe vnímať vlastné nálady, emócie, vnímanie a konanie a „metakomunikovať“ o nich navonok.

Ženská erotická touha – analýza prípadu

Škubalová, T.

Masarykova Univerzita

Príspevek diskutuje vybrané aspekty ženskej sexuálnej socializácie v našom kultúrnom kontextu. Kultura disponuje rôznymi diskurzami sexuality, ktoré utvárajú možnosti myslenia, prožívania a jednania pro jedince. V príspevku jsou krátce popsány dominantní diskurz sexuality. Pozornosť je ďalej venovaná psychodynamickému pojetí vývoje erotické touhy, jako rozvíjenému způsobu prožívání a vyjadřování intersubjektivní ztělesněné touhy.

Z širšieho datového souboru byl vybrán příběh touhy jedné respondentky, který poslouží jako ukázka cesty od nejasného pomezí mezi tělesným a duševním prožíváním vlastní touhy k osobitě integraci v žité zkušenosti. Využívána je kombinace interpretačních metod.

Výzkum vznikl v rámci disertační práce na FSS MU.

Život a vědomí pro kosmologii

Novotný, J.

Masarykova univerzita

Prezentace je věnována tématu antropický princip, ten bude představen a analyzován z různých hledisek. Základní myšlenkou antropického principu je použití faktu existence člověka jako kritérium výběru vhodného kosmologického modelu vesmíru z množiny všech fyzikálně možných. Naš vesmír je vyladěn pro život, dokonce pro lidský život, tedy mnoho velmi fundamentálních parametrů vesmíru musí být právě takové, jaké

jsou pro existenci našeho života nutné. Výchozím bodem této reflexe je skutečnost, že my lidé jsme zde a s úžasem pozorujeme vesmír. Pokusíme se spolu s básníky a vědci zaspkulovat o zvláštnotech lidského vědomí a účelu lidské existence.

GAMU

Životní mapy - nový nástroj kvalitativní diagnostiky

Špinarová, T.

Akademi Tvůrců

Diagnostika pomocí Životní mapy je základem Kops method - mladé české metody pro práci s dětmi i dospělými; jednotlivci, rodinami, školními kolektivy i pracovními týmy. Životní mapa, kterou vám představíme, je kresebnou diagnostickou technikou umožňující rychlou, komplexní analýzu životní situace klienta, toho jak jí rozumí, jak jí vidí, jak se v ní cítí, co mu v nejbližších vztazích neladí nebo naopak rezonuje. Využití Životní mapy při práci s klienty poskytuje okamžité výstupy - určení komunikačního typu, přesné pojmenování nejzávažnějších problémů a zároveň, umožňuje doporučení konkrétních kroků startujících ozdravný proces klienta i jeho rodinného systému. Práce s Kops method je v současné chvíli dokumentována příklady dobré praxe v podobě kazuistik.

Anotace (řazeno abecedně)

Workshopy

Přihlašování na workshopy bude probíhat v den konání konference na registraci.

Ako sníva telo

Verný, I.

Bio: Ivan Verný, 65-letý psychiater a psychoterapeut, pracuje vo vlastnej privátnej praxi v Curychu. V Čechách i na Slovensku vyučuje Procesorientovanou Psychológiou (od 1989) a systemické konstelace (od 1992). Kromě stálého učení je jeho zájmem vývoj a integrace různých psychoterapeutických metod. Miluje hudbu, přírodu a hlavně svoji blízkou i vyvolenou rodinu. Semináře procesorientované psychologie, systemických konstelací, nebo mužince vede a vedl v ČR, SR, Švýcarsku, Itálii, USA, Izraeli, Řecku a Španělsku

Predstavte si, že sny sa neprejavujú len obrazmi / resp. video-projekciou v mozgu, ale rozličnými modalitami. Nedávno sa mi snivali intenzívne vône, ktoré som už dávno nevoňal a niekoľko dní neskôr som si vedel predstaviť kombináciu chutí, akú som ešte nikdy neskúsil. Telesné symptómy sú snové prejavy psycho-bio-socio-mentálne-spirituálneho celku a v kontexte Procesorientovanej Psychológie s nimi zaobchádzame ako so snami. Ako so všetkými „nezvyčajnými“ nočnými či dennými vnemami. Tento workshop ponúka úvod do Procesorientovanej Psychológie a sebaspoznávacie cvičenia pre žité vyskúšanie metódy pre všetkých so záujmom o osobný rast. Ak si to chcete sami prečítať: Julie Diamond: „Cesta vzniká chůzí“ vynikajúci úvod do P.O.Psychológie. resp. „Telo a sny“ od zakladateľa školy A. Mindella.

Od Freuda k MKN-10

Faldyna, Z.

Bio: Zdeněk Faldyna, nar. 20.1.1970 ve Frýdku. Pracoval v PL Opava, PK FN Olomouc, LVR-Klinik Viersen (SRN). Současně Vojenská nemocnice Olomouc, od 2014 primář psychiatrického oddělení. Absolvent LFUP Olomuc (1988-1994). Psychoterapeutické vzdělání – Gestalt terapie.

Dynamická psychiatrie je jedna z teoretických koncepcí umožňujících porozumění psychickým poruchám, jejich diagnostice a léčbě. Vychází z psychoanalytických teorií a navazujících škol – self-psychologie a teorie objektních vztahů. Z tohoto pohledu psychické poruchy nejsou jen poruchy nervového systému. Dynamická psychiatrie si

všímá souvislosti s organizací ega a nevědomými procesy. Workshop přinese úvod od psychodynamické diagnostiky při zachování klasifikace MKN-10.

Komunikační typy podle Kops metod

Špinarová, T.

Akademi Tvůrců

Kops method je mladá česká metoda pro práci s dětmi i dospělými; jednotlivci, rodinami, školními kolektivy i pracovními týmy. Komunikační typy a jejich diagnostika vzešly z práce s tzv. Životní mapou, ale jsou na ní zcela nezávislé. Jejich znalost pomáhá většímu vzájemnému porozumění, zvýšení efektivity komunikace skrze usnadnění předání plného sdělení druhé straně. Seznámíme vás se čtyřmi základními komunikačními typy, jejich charakteristikami, specifiky a nejčastějšími kombinacemi. Budete mít možnost si jejich rozpoznávání sami vyzkoušet na praktických příkladech. Jejich znalost je užitečná v osobním i pracovním životě.

Můžeme spolu mluvit o smrti?

Bajgarová, Z.1, Plachá, V.,2 Franclová, M. 2

1Katedra pedagogiky a psychologie PF JU

2 Pedagogická fakulta Jihočeské Univerzity

Díky hospicovému hnutí není již téma smrti ve společnosti tabu (Čabanová, 2017), nadále je ale pro nás ze své podstaty hluboce zúzkostňující a máme tendenci jej v každodenním životě vytěšňovat. Nakolik jsme ochotni o smrti přemýšlet? Jaký je vlastně náš vztah ke smrti? Můžeme toto téma sdílet? Umíme o smrti mluvit s dětmi? Zaklíčové považujeme zvědomění vlastních postojů a pocitů, které se nám stěmatem spojují. V našem workshopu chceme nabídnout prostor pro mapování vlastních názorů, emocí, obrazů a fantazií. Výchozím bodem mohou být sdílené zkušenosti, úvahy, sny či úryvky z odborné literatury i beletrie.

Psycare - psychedelická první pomoc

Zupko, M.

Katedra psychologie, FF UP Olomouc

Psycare je harm-reduction služba v prostředí hudebních festivalů, která napomáhá bezpečnému a léčivému prožití náročné psychedelické zkušenosti. Funguje tak, že nabízí chráněné, bezpečné a klidné prostředí. Tým dobrovolníků Psycare také v průběhu akce předává jejím účastníkům informace o prevenci rizik užívání psychedelik a rady pro zvládání náročných zkušeností ve formě workshopů a tištěných materiálů.

Ze zkušeností ze zahraničních festivalů víme, že přítomnost Psycare významně přispívá až k několikanásobnému snížení počtu hospitalizací právě z důvodu užití psychedelik. Tím ubírá na vyčerpání personálu, jako jsou zdravotníci, security či pořadatelé. Tímto workshopem s vámi otevřu diskusi o rozšiřujícím se problému zneužívání psychedelických látek a přiblížíme si fungování Psycare v praxi.

Anotace (řazeno abecedně)

Prezentace posterů

„Inštitúcia - priestor - staroba“ (Etnologické aspekty inštitucionálnej starostlivosti o seniorov/ky)

Júlia Holaňová

Ústav etnológie SAV

Zámerom práce je zistiť vplyv inštitúcie na ľudské prežívanie konkrétnej fázy života - staroby. Mojimi cieľmi je zistiť, akým spôsobom inštitúcia (domov dôchodcov) vytvára priestor a prostredie pre svojich klientov a zistiť, ako je priestor a prostredie samotnými klientmi vnímané, pričom priestor zahŕňa fyzickú úroveň a prostredie mentálnu úroveň. Preto sa v zbere dát sústreďujem najmä na reprezentácie a reflexie aktérov. Dôležitú časť práce tvoria participatívne metódy výskumu - transect walk/walking interview, denník (naratívne rozprávanie), práca s fotoaparátom. Výstupom tejto práce je prispieť do odbornej diskusie o inštitucionálnej starostlivosti o najstaršiu generáciu, tiež vytvoriť umelecké dielo (film, foto), ktoré by priblížilo túto tému širšej verejnosti.

APVV-15-0184 Medzigeneračné sociálne siete v starnúcich mestách, kontinuita a inovácie

Čo znamená „byť v pohode“?

Subjektívna pohoda z pohľadu stredoškôľakov

Miroslava Balážová

Katedra psychologických vied, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva,
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

V rýchlo sa rozvíjajúcom a meniacom sa svete je duševné zdravie adolescentov dôležitou témou výskumu. V období dospievania je subjektívna pohoda jedným z faktorov adaptívneho vývinu jednotlivca, ktorý hľadá svoje miesto v živote a začína budovať vlastnú identitu. Subjektívna pohoda sa v poslednom čase zaraďujú medzi popredné témy psychologických výskumov v zahraničí i na Slovensku. Napriek tomu, že ide o pomerne frekventovanú tému výskumov viacerých vedných odborov, dodnes panujú nejednoznačnosti v ponímaní pojmov ako kvalita života, životná spokojnosť či subjektívna pohoda. Naším cieľom bolo prostredníctvom štyroch skupinových pološtruktúrovaných rozhovorov so 63 stredoškôľakmi zistiť, ako vnímajú samotní adolescenti pojem subjektívna pohoda, čo im pomáha a čo im bráni „byť v pohode“.

Emócie a emočná regulácia veliteľov posádok zdravotníckych záchranárov počas úlohy rutinného typu

Branislav Uhrecký

Slovenská akadémia vied, Centrum spoločenských a psychologických vied,
Ústav experimentálnej Psychológie

Emócie vplývajú na pracovný výkon u zdravotníckych záchranárov nielen pri extrémne stresujúcich, traumatizujúcich či nerutinných výjazdoch, ale tak isto aj pri úlohách, ktoré by sa dali z pohľadu skúseného zdravotníckeho profesionála označiť za rutinné. Analyzovali sme rozhovory s veliteľmi posádok zo záchranárskej súťaže RallyeRejviz 2015, uskutočnené bezprostredne po riešení úlohy „Kámen“. Z ich výpovedí sme sa pokúsili o identifikáciu ich prežívaných emócií, stratégií emočnej regulácie a motivačného zamerania v priebehu riešenia danej úlohy. V uvedených kategóriách sme porovnávali veliteľov posádok podľa úspešnosti a taktiež kategórie posádky (bez lekára, s lekárom a posádky medikov). V príspevku predstavujeme niektoré vybrané výsledky z našej štúdie.

VEGA 2/0070/18 Kognitívne a sociálne zručnosti podporujúce kvalitu rozhodovania a celkového výkonu práce u členov posádok záchranej zdravotnej služby

Experimentálne písanie – poetická reprezentácia výskumu „transcendentných“ zážitkov

Lubomíra Záhradníková

Základná umelecká škola Eugena Suchoňa

Príspevok predstavuje parciálny výsledok prebiehajúceho výskumu s cieľom opísať subjektívnu skúsenosť participantov s transcendentným zážitkom, pocity sprevádzajúce túto skúsenosť a následný efekt. Priame svedectvo prežitej skúsenosti ako primárny zdroj dát sme získali individuálnym neštruktúrovaným rozhovorom doplneným kresbou zážitku. Výberovo (zatiaľ z piatich participantov) sme analyzovali dva

zážitky z dvoch kategórií: zážitok stavu rozšíreného vedomia a zážitok v stave „nevedomia“ (let tunelom s prihovárajúcimi sa bytosťami) v kritickom stave počas anestézie. Zvolili sme netradičnú formu prezentácie výsledkov – poetický prepis výskumného textu. Súvislosti v širšom kontexte sme analyzovali tradične – prostredníctvom paradigmatického modelu axiálneho kódovania Straussa a Corbinovej.

Hudobné nadanie v osobnostnom kontexte žiaka

Lubomíra Záhradníková

Základná umelecká škola Eugena Suchoňa

V oblasti hudobného nadania sa spravidla zdôrazňuje hereditárna dispozícia. Reálne rozvinutie zdedených vlôh je však – v súlade s chápaním človeka ako jedinečnej bytosti – fakultatívne. V týchto intenciách sme zrealizovali kvalitatívny výskum v designe dvojprípadovej štúdie s komparáciou prípadov (dlhodobé pozorovanie s plnou participáciou a komplementárne metódy). Zamerali sme sa na hudobný i ľudský rozmer charakterovo odlišných žiačok hudobného odboru (hra na husliach) základnej umeleckej školy. Cieľom výskumu bolo odкрыť a opísať vplyv charakterových vlastností, uznávaných hodnôt a postojov participantiek na využitie a rozvitie vlastného potenciálu (nielen) v oblasti hudby. Výskum poodhalil výraznú intervenciu osobnostných faktorov pri rozvíjaní hudobných schopností participantiek.

Informování pacientů s progresivním neurologickým onemocněním o jejich zdravotním stavu a jejich adaptace na nemoc

Radka Bužgová, Radka Kozáková

Ostravská univerzita, Lékařská fakulta

Progresivní neurologická onemocnění (roztroušená skleróza, Parkinsonova nemoc, Huntingtonova nemoc, amyotrofická laterální skleróza) významným způsobem zasahují do života nemocného člověka i jeho rodiny. Cílem našeho kvalitativního výzkumu bylo zjistit, zda způsob a rozsah podaných informací o zdravotním stavu pacientovi lékařem ovlivňuje adaptaci pacienta na chronické, progresivní onemocnění. Data byla analyzována metodou zakotvené teorie. Sběr dat byl proveden pomocí

individuálních rozhovorů (19 participantů) a ohniskových skupin (4 skupiny, 33 participantů). Rozkrytí dat směrem k jejich interpretaci, conceptualizaci a nové integraci bylo provedeno pomocí otevřeného, axiálního a selektivního kódování. V posteru budou popsány

vytvořené kategorie a zjištěné souvislosti mezi nimi.

Zpracováno v rámci projektu AZV MZ ČR číslo 17-29447A: Neuropaliativní a rehabilitační přístup pro zachování kvality života pacientů v pokročilé fázi vybraných neurologických onemocnění.

Jsou pracovnice v sexbyznysu opravdu svobodné?

Alena Kajanová

ZSF JU

Poster je výstupem projektu zaměřeného na životní styl žen v privátním sexbyznysu. Data byla získána na základě biograficko-narrativních rozhovorů s 36 ženami pracujícími v této sféře v Jihočeském kraji a vyhodnocena metodou zakotvené teorie v Atlas.ti. Centrální kategorií výsledků byla svoboda. Informantky ji zmiňovaly ve vztahu k motivaci k práci, jejím výhodám i k volnočasovým aktivitám. Poster reflektuje možné alternativní konsekvence svobody jako obranné strategie a paradoxy, které jsou v rozhovorech v souvislosti se svobodou patrné.

GAJU 029/2016/S

Mýtus a realita hierarchie české vězeňské subkultury

Zdeněk Chudoba

Univerzita Karlova Filosofická fakulta Ústav etnologie

Frajer, střelec, darebák, král, ovce, konina, pampeliška, monka, buk a koště; to je pouze krátký výčet přidělených sociálních statusů samotnými odsouzenými, na jejichž základě lze systematizovat základní archetypy hierarchie v horizontální a vertikální diferenciaci vězeňské subkultury v současném českém penitenciárním prostředí. Přestože je vězeňská společnost velmi silně stratifikovaná a pro člověka z „venčí“ se může jevit jako nepochopitelný mikrosvět, nalezneme i zde jednu ze základních antropologických konstant, a to sociální systém.

Příspěvek je věnován hierarchii vězeňské subkultury v tuzemských věznicích skrze prizma dlouhodobého terénního kvalitativního výzkumu. Antropologický výzkum byl prováděn od roku 2009 po současnost ve dvou českých věznicích s více jak 100 odsouzenými.

Technika omezené zevní stimulace (Terapie tmou) – katamnestická studie

Martin Kupka (Univerzita Palackého v Olomouci); Miroslav Charvát, (Univerzita Palackého v Olomouci), Marek Malůš (Ostravská Univerzita); Veronika Kavková (Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně)

Studie zkoumá konkrétní terapeutické možnosti techniky omezené zevní stimulace v časovém horizontu jednoho až tří let od zkušenosti jednotlivých respondentů. Do naší studie bylo zařazeno 12 respondentů (6 mužů a 6 žen), kteří absolvovali v Beskydském rehabilitačním centru proceduru Terapie Tmou (tzv. Chamber REST) v týdenní časové dotaci. Skrze kvalitativní výzkum mapujeme terapeutický efekt a terapeutický proces této procedury. Východiskem získávání dat je polostrukturovaný rozhovor a jeho následný rozbor.

Příspěvek vznikl za podpory MŠMT, grant IGA_FF_2017_019 (REST – katamnestická studie).“

Utváření poradenského vztahu ve školském poradenském zařízení

Míluše Hutýrová

Pedagogická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci

V současné době prochází školský poradenský systém v Česku významnou proměnou ve vztahu k edukaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Formální legislativní východiska jsou zřejmá a jednoznačně stanovena ve školském zákoně a jeho prováděcích vyhláškách, ale vymezení obsahové náplně je komplikované a nejednoznačné. Cílem realizované kvantitativní výzkumné studie je vymezení poradenského kontextu,

ve kterém se vztah mezi pracovníkem a klientem uskutečňuje. Zaměříme se na komponenty a charakteristiky tohoto vztahu a v neposlední řadě se budeme věnovat hranicím v lidských a profesních vztazích v kontextu pomáhání. Budeme hledat hranice ve vztazích v procesu pomáhání a specifikovat motivaci pracovníka a míru jeho altruismu i egoismu. Pokud jde o problémy, témata a dilemata, se kterými přicházejí do školského poradenského zařízení rodiče se svými dětmi, ale stejně tak učitelé se svými žáky, jejich řešení neleží někde v hlavě poradenského pracovníka, neexistuje nějaký soubor „dobrých řešení“, k němuž se poradce vztahuje, aby výstupy předložil. Stejně tak to ale není pouze na klientech. Klíčem je vztah mezi poradenským pracovníkem a klientem, jehož základními charakteristikami jsou vzájemnost, společné zkoumání a dialog. V tomto spolupracujícím vztahu potom vznikají nové možnosti a může také růst síla k řešení.

Vězení z perspektivy odsouzených

Jan Drahoňovský

Katedra sociologie FF UK v Praze

Tato explorativní terénní studie se zabývá institucí výkonu trestu odnětí svobody z pohledu jeho přímých aktérů. Cílem výzkumu bylo zodpovězení otázky: Jak vězni vnímají svou sociální realitu? Bylo realizováno sedm polostrukturovaných rozhovorů s vybranými informátory z jedné konkrétní mužské věznice s ostrahou (která reprezentuje běžnou věznici v českém prostředí). Data byla dále analyzována metodikou zakotvené teorie dle Strausse a Corbinové. Výsledky studie představují odsouzeného jako aktivní lidskou bytost nucenou rozvinout svůj sociální potenciál a zvolit si optimální strategii během svého uvěznění. Ačkoli nepopírá značný dopad vězeňské subkultury na jednotlivce, přesto je tam stále prostor pro osobní svobodu, a tedy proces prizonizace není ani automatický, ani nevyhnutelný.

Vhľad do života dospievajúcich s chronickým revmatickým onemocnením

Kateřina Paclíková, Irena Sobotková

Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta

Tématem příspěvku je zkušenost dospívajících s chronickým revmatickým onemocněním – juvenilní idiopatickou artritidou (JIA). Jedinci s chronickým onemocněním zažívají mnoho těžkostí a omezení v běžných denních činnostech, proto právě u nich je důležité zabývat se okolnostmi, které jim v jejich vyrovnávání se s nemocí pomáhají. Cílem výzkumu bylo popsat a porozumět tomu, jak dospívající s JIA prožívají svoje onemocnění a bolest s ním spojenou, jaké strategie zvládnání bolesti užívají, jaké okolnosti bolest ovlivňují a jaké aspekty napomáhají resilienci, včetně pozitivních aspektů jejich osobnosti.

Vzájomné vnímanie nábožensky veriacych a neveriacych adolescentov

Katarína Dutková

Institut sociálneho zdravia na UP v Olomouci (OUSHI)

Stretávanie veriacych a neveriacych jedincov v bežnom živote napomáha zvyšovaniu náboženskej tolerancie. Aj napriek tomu sa môžu medzi jednotlivými skupinami vyskytovať predsudky v súvislosti s vierou. Preto nás zaujímalo, ako adolescenti nahliadajú na svojich vrstovníkov s iným/žiadnym vierovyznaním, čo si myslia o ich správaní, zvykoch, výzore, či spôsobe života. Jedným z cieľov výskumu bolo porozumieť a popísať vnímanie veriacych adolescentov neveriacychmi a vice versa. Analyzovali sme 12 pološtrukturovaných rozhovorov, pričom boli použité metódy tematickej analýzy, vytvárania trsov a metóda prostého výčtu. Participanti boli vo veku 11-15 rokov, štyria sa hlásili ku katolíckej viere a ôsmi boli bez vyznania. Poster zoznamuje s jednotlivými zisteniami.

GA ČR reg.č. 15-19968S

Seznam příspěvků (řazeno abecedně)

Ústní sdělení

A duše se rozplyne? Spirituální přesvědčení o smrti a posmrtném životě u adolescentů bez náboženské příslušnosti

Access All Areas (AAA): O kríze v akademickom a hudobnom priemysle

Biografická metoda - filozofické základy a antropologické důsledky

Diagnostika - stigmatizace - institucionalizace

Dialogické vztahy v příbězích seniorů - Jak souvisí s ego-integritou ve stáří?

Diskurzy marginalizovaných rómských komunit o partnersve, rodičovstve a sexualite

Druhy narativního ztvárnění nadir experience u integrovaných seniorů

Duša-moje tajomstvo, moja sila

Hudebník jako šaman: participace interpreta a posluchačů během hudební produkce

Integrita a styl ve stáří

Jak duše formuje tělo a tělo formuje duši (postřehy z psychosomatiky)

Klinická diagnostika traumatu u dětí – proč je dobré znát anamnézu

Kvalitativní dimenze výzkumu pohádek

Láska v pojmovej mape profesionálneho rodičovstva

Láska v umení – pud alebo mýtus?

Odkiaľ prichádza láska?

Odraz kreatívnej osobnosti v príbehoch TAT

Online pôrodný aktivizmus rómskych žien: rod, etnicita a chudoba

Prvý kontakt s kontaktnými intervenciami na slovenských školách

Psychedelika ve vědě a společnosti

Psychoterapeutické přístupy v psychosomatice: Analýza předpokládaných mechanismů změny

Putování krajinou příběhů: hic sunt dracones

Recursive Frame Analysis (RFA) jako nástroj pro výzkum terapeutických konverzací

Rodinné konstelační semináře - způsob účinného zásahu u pacientů se svěděním.

Rozvoj pedagogických kompetencí vysokoškolských učitelů: PLÁNY VS. REALITA

Rozvoj pedagogických kompetencí vysokoškolských učitelů: Výsledky podkladové studie pro vznik CERPEK

Řešení neočekávaných situací ve školní třídě studenty učitelství na praxi ve vztahu k jejich potřebě kognitivní uzavřenosti

Seberefektování ve vidu nedokonavém

Spiritualita v kontextu paliativní péče

Učební prostředí jako umělecké dílo: úsilí o soulad mezi autenticitou a objektivitou

Učení se užitečným rozhovorům-deliberativní praxe v akci?

Vlastníma očima: chybějící plán před umřením

Vliv meditací samatha a vipassana na dialogické jednání s vnitřním partnerem

Všímavost a vhléd jako cesta ke svobodě

Využití finské metody Profesní seniorita® pro rozvoj začínající kariéry u studentů vysokých škol

Zmenené stavy vedomia z pohľadu procesorientovanej psychológie

Ženská erotická touha – analýza případu

Život a vědomí pro kosmologii

Životní mapy - nový nástroj kvalitativní diagnostiky

Workshopy

Ako sníva telo

Od Freuda k MKN-10

Komunikační typy podle Kops metod

Můžeme spolu mluvit o smrti?

Psycare - psychedelická první pomoc

Prezentace posterů

„Institúcia - priestor - staroba“ (Etnologické aspekty inštitucionálnej starostlivosti o seniorov/ky)

Čo znamená „byť v pohode“? Subjektívna pohoda z pohľadu stredoškolákov

Emócie a emočná regulácia veliteľov posádok zdravotníckych záchranárov počas úlohy rutinného typu

Experimentálne písanie – poetická reprezentácia výskumu „transcendentných“ zážitkov

Hudobné nadanie v osobnostnom kontexte žiaka

Informování pacientů s progresivním neurologickým onemocněním o jejich zdravotním stavu a jejich adaptace

na nemoc

Jsou pracovníce v sexbyznysu opravdu svobodné?

Mýtus a realita hierarchie české vězeňské subkultury

Technika omezené zevní stimulace (Terapie tmou) – katamnestická studie

Utváření poradenského vztahu ve školském poradenském zařízení

Vězení z perspektivy odsouzených

Vhľad do života dospívajících s chronickým revmatickým onemocněním

Vzájomné vnímanie nábožensky veriacich a neveriacich adolescentov

Seznam autorů (řazeno abecedně)

Andraščíková, S.	Kajanová, A.	Petrucijová, J.
Bajgarová, Z.	Kavková, V.	Plachá, V.
Balážová, M.	Klůzová Kráčmarová, L.	Poláčková Šolcová, I.
Bužgová, R.	Kövérová, E.	Řiháček, T.
Cápec, S.	Kozáková, R.	Slavík, J.
Czekóová, K.	Krása, J.	Sobotková, I.
Čejková, I.	Kupka, M.	Suda, S.
Čermák, I.	Lanc, J.	Sucháček, P.
Děchtěrenko, F.	Lazar, J.	Škubalová, T.
Drahoňovský, J.	Lášticová, B.	Šolcová, I.
Dubovská, E.	Lojďová, K.	Špinarová, T.
Dutková, K.	Loučková, I.	Šrobár, Š.
Faldyna, Z.	Lukavská, K.	Štefančíková, M.
Filip, M.	Lukšík, I.	Trojan, V.
Franclová, M.	Lukšíková, L.	Uhrecký, B.
Guillaume, M.	Malůš, M.	Urbánek, T.
Hargašová, L.	Marková, D.	Vařejková, Z.
Harvánková, K.	Masaryk, R.	Vaško
Holaňová, J.	Najvar, P.	Verný, I.
Hrabec, O.	Nehyba, J.	Vlčková, K.
Hutyrová, M.	Novotný, J.	Záhradníková, E.
Charvát, M.	Paclíková, K.	Zatloukal, L.
Chrz, V.	Páník, M.	Zupko, M.
Chudoba, Z.	Pešťanská, Z.	
Jochmannová, L.	Petrjánošová, M.	

Bulletin abstraktů

**Kvalitativní přístup a metody ve vědách o člověku, XVII. ročník
„Až bude naše tělo bez duše i ducha“ – poznávání vnitřního světa**

Editoři:

PhDr. Eva Maierová, Ph.D.

Mgr. Aleš Neusar, Ph.D.

PhDr. Martin Dolejš, Ph.D.

Publikace je určena pro konferenční a projektové účely.

Výkonný redaktor doc. Mgr. Jiří Špička, Ph.D.

Odpovědná redaktora Mgr. Jana Kreiselová

Technická redaktorka a grafická úprava obálky Kateřina Manková

Za jazykovou a obsahovou stránku anotací a názvů příspěvků odpovídají autoři.

Publikace ve vydavatelství neprošla redakční ani jazykovou úpravou.

Vydala Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc

www.vydavatelstvi.upol.cz

www.e-shop.upol.cz

vup@upol.cz

Ediční řada – Ostatní publikace

1. vydání

Neprodejná publikace